

CONVOCATÒRIA D'INCIDÈNCIES

Proves d'accés a Cicles Formatius de Grau Superior 2001

Part específica

Geografia

SOLUCIONS

Per accedir a cicles formatius superiors:

- **Serveis al consumidor.**
- **Desenvolupament de projectes urbanístics i operacions topogràfiques.**
- **Agències de viatges.**
- **Informació i comercialització turística.**
- **Allotjament.**

Pautes de correcció. Convocatòria d'incidències.

Intercanvis desiguals/ El deute dels països del Tercer Món.

1. Malgrat la globalització del mercat, hi ha tendència cap a la divisió espacial del treball, que es reflecteix en una especialització funcional dels territoris. Les diferents regions mundials s'han especialitzat en la producció de determinats productes amb un determinat nivell de tecnologia. Hi ha regions com Amèrica del Nord, Japó o la Unió Europea que tenen mitjans de producció de gran qualitat i controlen el mercat mundial. Són les zones Centre.

En canvi d'altres regions tenen uns mitjans de baixa qualitat i no exerceixen cap control sobre el mercat internacional. Són les zones Perifèriques.

2. Característiques:

Centre

1. Funcions d'elevat valor:
  - Decisió i organització
  - Innovació tecnològica
  - Serveis avançats
2. Activitats de gran creixement.
3. Elevada inversió de capital.
4. Elevats nivells de renda i d'ocupació
5. Articulació econòmica
6. Desenvolupament autodirigit

Perifèria

1. Funcions subsidiàries:
  - Producció d'escàs valor
  - Extracció de recursos naturals.
  - Serveis senzills.
2. Activitats tradicionals.
3. Baixa inversió de capital.
4. Elevada subocupació i atur.
5. Desarticulació interna.
6. Dependència externa.

3. El deute extern del Tercer Món és el conjunt de deutes que tenen aquests països amb els governs i bancs dels països desenvolupats.
4. L'activitat agrària que realitzen aquests països bàsicament és el monocultiu. Per tenir divises i pagar el deute extern, dediquen grans extensions del territori a un producte únic per l'exportació. En el cas que una sequera o qualsevol altre element alteri la producció com ara la caiguda del preu en els mercats internacionals o bé la demanda del producte, la fallida financera és el resultat final.
5. Comerç just: el comerç alternatiu que té com a principi fonamental garantir als productors dels països del sud una compensació justa per la seva feina.
6. Globalització de l'economia: és la integració de tota l'economia mundial en un sol sistema econòmic, dominat pel capitalisme, juntament amb un augment de la interdependència entre tots els sistemes productius, i una progressiva manca de capacitat de decisió de cada Estat o Nació sobre l'economia.

Dret a emigrar, ¿Obligació d'escollir?

1. Immigració: Moviment migratori vist des de la perspectiva del lloc d'arribada dels migrants. Les migracions solen ésser motivades per la diferència existent en la relació població i recursos entre dos o més espais geogràfics comunicables. Per això, els llocs d'immigració solen ser les terres de colonització o les àrees urbanes. La immigració urbana (moviment migratori que, actualment i sobretot en les societats industrials, s'origina quasi exclusivament en l'èxode rural) és directament proporcional al creixement econòmic i al gruix demogràfic de la ciutat, sempre que no existeixi cap planificació socio-econòmica adient. Cal destacar d'altra banda que, si bé la immigració és atreta per la ciutat, el lloc d'instal·lació dels immigrants generalment no és la ciutat pròpiament dita, sinó àrees suburbanes i periurbanes, les quals es troben així amb problemes socials i urbanístics derivats d'un ràpid creixement de població.

Emigració: és l'abandó per part d'un contingent relativament gran d'individus, de la seva residència habitual, de forma que llur pertença té conseqüències importants i una certa durada gairebé sempre obeeix a raons socioeconòmiques.

Saldo migratori: És la diferència entre el nombre de persones que arriben i les que marxen.

2. Els desplaçaments de població s'han produït sempre. A tall d'exemple podem recordar les invasions en temps antics (fenicis, grecs) per la mediterrània, les dels pobles germànics en temps posteriors o les contínues pressions dels mongols sobre l'Imperi Xinès.

Més pròxims a nosaltres i amb conseqüències més directes sobre la situació actual de la població d'arreu del món, hi ha moviments migratoris de població derivats dels descobriments geogràfics europeus durant els segles XV, XVI, i XVII. Fruit de tot això ha estat la colonització d'europeus a Amèrica, Àfrica, Sudest Asiàtic, Austràlia i Oceania.

És a partir de la Revolució industrial que els fluxos afectaren més gent, especialment europea. A causa del creixement industrial hi ha un desplaçament de població rural cap a les ciutats. Alhora i com a causa de la pressió demogràfica, una gran part de la població és trasllada més enllà de l'oceà.

Actualment els fluxos migratoris comporten moviments de població cap a zones accessibles amb fort procés de desenvolupament o riques en perspectives econòmiques com Europa o Amèrica del Nord.

3. Aspectes destacats:

Text 1. Asimetria entre el dret a sortir d'un país i l'absència del dret equivalent a entrar en un altre.

Els emigrants en situació il·legal, no emparats pel dret (existent) d'entrada en un país, pateixen situacions d'explotació.

El control a les fronteres no és eficaç per aturar l'entrada d'immigrants.

Text 2. Un país com Espanya, en procés d'envelliment poblacional, necessita de l'entrada d'immigrants per equilibrar la població activa i la jubilada.

Solucions plantejades en el text:

Liberalització de les polítiques d'immigració, afavorint l'accés controlat d'immigrants.

Afavorir el progrés dels pobles emissors d'emigrants per fixar-hi la població, millorant el nivell de vida de tots els seus ciutadans.

Comentari: mentre hi hagi una diferència tan alta com l'actual entre països pobres i rics; mentre aquests darrers tinguin dèficit demogràfic i els primers excessos de població relativa que poden alimentar, o vegin el seu progrés personal i col·lectiu limitat; mentre els països rics necessitin mà d'obra per atendre sectors d'ocupació no volguts per la població autòctona, el binomi emigració-immigració seguirà creixent, cosa que du a polítiques generoses d'acolliment de la població immigrant.

4. Les repercussions en el lloc d'arribada. Si les migracions són temporals les repercussions són poc importants, però si són definitives, es produeix un rejuveniment de la població, tant a causa dels immigrants en si, com de la tradició matrimonial i natalística pròpia de les societats menys desenvolupades de la qual formaven part en el lloc de partença.

Com a desavantatge, cal esmentar: una concentració dels immigrants a les ciutats amb els consegüents problemes d'habitatge; mà d'obra no qualificada i clandestina; la no integració de la població immigrant respecte a l'autòctona; aculturització; possible creixement més ràpid de la població immigrant respecte a l'autòctona...